

V minulosti se zde podle historického leteckého snímkování nacházela drobná políčka a v současnosti je na místě odstavná parkovací plocha pro zahrádkářskou kolonii a část lokality je zatravněna. Přes tyto povrchovému sběru nepříznivé podmínky se autorovi zprávy podařilo na místě nalézt drobné reziduum jádra na čepelky z rohovce typu Krumlovský les II. Poloha místa a charakter nálezu analogicky odpovídá lokalitě Vladislav I a svádí k zařazení do období pozdního paleolitu.

Literatura

Lavický, J. 1935–1943: *Steinzeit [deník]*. Rkp. Uloženo: archiv Ústavu Anthropos, Moravské zemské muzeum, č. AD/28.

Summary

Based on Major J. Lavický's archaeological diaries, a small Paleolithic site in Brno-Kníničky was revisited in 'Ú Přehradý' field in August 2023. During the surface survey, a residual core for bladelets made of Krumlovský les II-type chert was found.

Petr Šmácho

Brno (k. ú. Komín, okr. Brno-město)

Ul. Houškova, parc. č. 2549/2.

Mladý paleolit. Osteologický materiál. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -601099, -1157681

V souvislosti s výstavbou nových obytných domů v Brně-Komíně na Houškově ulici bylo v létě 2023 započato budování nové kanalizační sítě navazující na Houškovu ulici z východu. Z výkopu kanalizace se podařilo vyzvednout zlomek fosilní kosti. Vzhledem k fragmentárnímu a nepříliš dobrému stavu dochování je přesná interpretace kosti nejasná, snad se jedná o kloub humeru turovitého nebo jelenovitého zvířete. Nález byl učiněn v hloubce 1,1 m, v souvrství spraší a tenkých vrstev hlinitých štěrků. Stáří je možno pouze odhadnout na mladý paleolit.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In 2023, a salvage archaeological excavation was conducted in the cadastral area of Komín (Brno-City District) in Houškova Street, during which a fossilised bone (a humerus fragment) of Bovidae or Cervidae family was recovered from the sewer trench.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)

„Hrubé podsedky“.

Počáteční fáze mladého paleolitu. Ojedinelý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezu.

Lokalizace: WGS-84: 49.1952006N, 16.7082792E

Na katastru Líšně v trati „Hrubé podsedky“, 50 m jižně od místa výzkumu sídliště bohunicenu (Škrdla 2017) vyzvedl D. Krása kamenný artefakt vyrobený z šedého radiolaritu typu

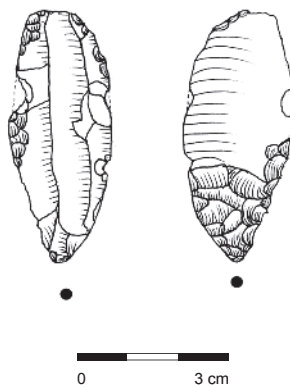
Vršatecké Podhradie (obr. 5). Jedná se o jerzmanowický hrot retušovaný nejvíce na úderovém bulbu čepelového polotovaru. Tento nález dokládá přítomnost nositelů technokomplexu lincombien-ranisien-gerzmanowicien i na této stanici. Za tvůrce jerzmanowických hrotů byl tradičně pokládán *Homo neanderthalensis*, nová hypotéza (Demidenko, Škrdla 2023), podložená srovnáním technologie výroby i datací rozsáhlých souborů ze střední a západní Evropy, však interpretuje tvůrce jerzmanowických hrotů jako potomky nositelů bohunicenu, tj. jako moderní lidi *Homo sapiens*.

Literatura

Demidenko, Yu. E., Škrdla, P. 2023: Lincombien-Ranisian-

Jerzmanowician Industry and South Moravian Sites: a Homo sapiens Late Initial Upper Paleolithic with Bohunician Industrial Generic Roots in Europe. *Journal of Paleolithic Archaeology* 6, article number 17. DOI: 10.1007/s41982-023-00142-2.

Škrdla, P. 2017: *Moravia at the onset of the Upper Paleolithic*. The Dolní Věstonice Studies 23. Brno: Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology.

Obr. 5. Brno-Líšeň, „Hrubé podsedky“. Jerzmanowický hrot. Kresba J. Krása.

Fig. 5. Brno-Líšeň, 'Hrubé podsedky'. Jerzmanowice point. Drawing by J. Krása.

Summary

A stone artefact made of grey radiolarite of the Vršatecké Podhradie type was discovered in 'Hrubé podsedky' field (Líšeň cadastral area, Brno-City District), not far from the Bohunician site (Škrdla 2017). It is identified as a Jerzmanowice point (Fig. 5). This discovery confirms the presence of bearers of the Lincombien-Ranisian-Jerzmanowician technocomplex also at this site.

Jan Krása, David Krása

Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)

„Za Panskou zahradou“, „Za Zámkem“, Brno-Líšeň IIa.

Mladý paleolit. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezu.

Lokalizace: WGS-84: 49.2039333N, 16.7035586E

Na polykulturní lokalitě Brno-Líšeň IIa, v okolí kóty 320,4 m na ploše cca 150 × 150 m úspěšně pokračují povrchové sběry. Ke sběrům z minulých let, které již vyhodnotil M. Oliva (1985; 2020; 2021), přibýlo od té doby několik desítek kusů patinované i nepatinované štípané industrie, mezi nimiž vynikají dva bifaciální artefakty ze spongolitu (obr. 6). Oba tyto výrazné kusy pocházejí z horní třetiny severního svahu, který je však na počet

nalezených artefaktů nejméně. K těmto prostorovým pozorováním dále uvádím, že většina mnou nalezených paleolitických nálezů lokality se soustřeďuje ve směru jih a jihovýchod, přičemž zde převažují polotovary a výrobní odpad. Oproti tomu retušované nástroje a zejména vysoká škrabadla, přináležející nejspíše do aurignacienu, ležela v horní polovině jihozápadního a západního svahu. Nepatinovaná industrie z období neolitu a eneolitu je rozptýlena převážně od vrcholové partie směrem na východ a jihovýchod svahu kóty.

Jako první na lokalitě nejspíš sbíral major J. Lavický, který ve svém deníku (Lavický 1935–1943) uvádí, že dne 28. 3. 1936 ve vzdálenosti 0,5 km východně od zámku na ploše 100 × 100 m získal ze západního svahu 28 kusů paleolitické štípané industrie.

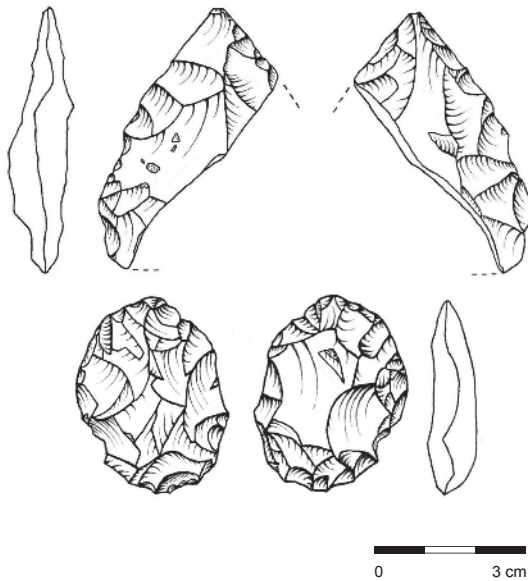
Literatura

Lavický, J. 1935–1943: *Steinzeit [deník]*. Rkp. Uloženo: archiv Ústavu Anthropos, Moravské zemské muzeum, č. AD/28. 79.

Oliva, M. 1985: Příspěvek k lokalizaci paleolitických nálezů v okolí Brna-Líšně (okr. Brno-město, Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 1983, 19–21.

Oliva, M. 2020: Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 61(1), 128.

Oliva, M. 2021: Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 62(1), 172–173.

Obr. 6. Brno-Líšeň IIa. Bifaciální artefakty. Kresba P. Šmacha.

Fig. 6. Brno-Líšeň IIa. Bifacial artefacts. Drawing by P. Šmacha.

Summary

Several dozen pieces of both patinated and non-patinated chipped stone industry, including two noteworthy bifacial artefacts made of spongolite (Fig. 6), were discovered near the spot height of 320.4 m at the multi-period site of Brno-Líšeň IIa (Líšeň cadastral area, Brno-City District).

Petr Šmacha

Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)

Ul. Houbařská, parc. č. 5133.

Mladý paleolit. Osteologický nález. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -591773, -1159419

V roce 2023 pokračoval záchranný archeologický výzkum při výstavbě rodinných domů na ulici Houbařská v Brně-Líšni, započatý již v roce 2020. Kromě laténských a raně středověkých nálezů (viz oddíly Doba železná a Středověk a novověk) byl v průběhu zemních prací dělníky vyzvednut fosilizovaný paroh, pocházející snad ze soba nebo megalocerose. Odhadované stáří nepřesahuje cca 50 000 let. Nález byl učiněn nedaleko nálezu lebky stepního zubra v roce 2020 (Nývtová Fišáková, Zubalík 2021).

Literatura

Nývtová Fišáková, M., Zubalík, J. 2021: Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 62(1), 172.

Summary

In 2023, an ongoing salvage excavation conducted in Houbařská Street (Líšeň cadastral area, Brno-City District) yielded a fossilised antler, possibly originating from a reindeer or Megaloceros.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)

„Na Slatinsku“; Stránská skála III.

Mladý paleolit, bohunicien. Exploatačně-dílenský areál. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1871483N, 16.6811375E

V roce 2023 pokračoval v poloze Stránská skála III systematický výzkum pravěkých exploatačně dílenských aktivit. Výzkum se primárně zaměřil na exkavaci severní poloviny objektu kultury zvoncovitých pohárů 12/20, který byl zahájen již v roce 2021 (viz oddíl Eneolit). V průběhu exkavace výplně objektu byly identifikovány izolované paleolitické artefakty, jejichž počet rostl směrem k jeho dnu, které se zahluvovalo do spraše a pod ní spočívajících pleistocenních půd. S ohledem na toto zjištění byla severozápadně od okraje původního objektu otevřena zjišťovací sonda o rozměrech 2 × 1,5 m, jejímž cílem bylo ověření stratigrafické pozice paleolitických artefaktů nalázaných v sekundární pozici v rámci výplně pravěkého objektu.

Ze zdokumentované stratigrafie (obr. 7) vyplývá, že pod vrstvou ornice a podorníci se nachází 25–30 cm mocná vrstva spraše. Pod ní spočívá 50–60 cm mocné souvrství pleistocenních půd, které bylo možné rozdělit do dvou makroskopicky odlišitelných horizontů. Tato stratigrafická situace odpovídá starším pozorováním z předchozích výzkumů lokality, kdy byly tyto horizonty označovány jako „svrchní a spodní paleopůda“ (Svoboda, Bar-Yosef eds. 2003). Z obou vrstev pochází nálezy paleolitických štípaných artefaktů vyrobených převážně z místních rohovců. Zatímco artefakty ze svrchní paleopůdy postrádají charakteristické technologické a typologické znaky, artefakty ze spodní paleopůdy se vyznačují obousměrnou redukcí, fase-tovanými patkami a nálezy levalloiských hrotů, díky čemuž je lze bezpečně klasifikovat jako bohunické. Nálezy z obou vrstev